

นวัตกรรมก่อนประคบเย็นจิ้งจก

พรพรรณ วุฒิภาพ

ประไพ บรรจบปี

ความสำคัญของปัญหา

คลินิกส่งเสริมพัฒนาการเด็ก เป็นหน่วยงานที่ให้บริการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันโรคแก่เด็ก ตั้งแต่แรกเกิดถึงอายุ 5 ปี หลังฉีดวัคซีนอาจพบอาการข้างเคียงของวัคซีนแต่ละชนิดแตกต่างกันออกไป และเด็กแต่ละคนมีอาการและระดับความรุนแรงแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับการปรับตัวของร่างกายต่อวัคซีนชนิดนั้นๆ โดยมีอาการข้างเคียง คือปวดหัว การติดเชื้อทางเดินหายใจส่วนบน คัดจมูก เจ็บคอ ปวดข้อ ปวดท้อง ไอ คลื่นไส้ ท้องร่วง ไข้ มีผื่น และอาการผิดปกติที่พบบ่อยที่สุดคืออาการผิวหนัง บริเวณที่ฉีดมีอาการ บวม แดง ทำให้เด็กร้องไห้ พ่อแม่มีความกังวลใจเป็นอย่างยิ่ง การประคบเย็นเป็นการปฐมพยาบาล เพื่อบรรเทาอาการปวด หรืออักเสบ การใช้ความเย็นจะทำให้เส้นเลือดหดตัว เลือดออกน้อยลง และช่วยลดอาการปวดบวมได้ จากเดิมเป็นการใช้ก้อนประคบเย็นที่เป็นก้อนน้ำแข็งที่ทำขึ้นเอง โดยเทน้ำใส่ถุงยาแบบซิปล็อกแล้วแช่ช่องแข็ง แต่เนื่องจากน้ำแข็งละลายเร็ว บางวันไม่พอใช้ กับทั้งสังเกตว่าวัคซีนที่มาจากห้องยา มีการแช่ด้วยเจลเย็น และได้ค้นข้อมูลพบว่าเจลสามารถรักษาระดับความเย็นได้ดีและละลายช้ากว่าน้ำแข็ง 30% จึงเกิดความคิดที่จะนำเจลที่เหลือใช้มาแบ่งใส่ถุงเล็กๆ ขนาดพอเหมาะกับเด็กแล้วใส่ในช่องแช่แข็ง นำมาใช้ประคบเย็นแทนน้ำแข็ง และได้ตั้งชื่อว่า "ก้อนประคบเย็นจิ้งจก"

จากการใช้ก้อนประคบเย็นจิ้งจกเพื่อประคบเย็นบรรเทาอาการปวดหลังฉีดวัคซีนมาได้ 1 ปี พบปัญหาคือถุงซิปล็อกที่ใส่เจล แดงและฉีกขาดง่าย ทำให้เจลแตกออกมาเปรอะเปื้อน และในขณะแช่แข็งถ้าจัดวางเจลไม่ดี เมื่อเจลแข็งตัวจะเป็นก้อนไม่เรียบทำให้สัมผัสกับผิวเด็กได้ยาก รวมทั้งเจ้าหน้าที่ต้องคอยนำเจลใส่ถุงทดแทนถุงที่แตก และสูญหาย 10-20 ใบทุกสัปดาห์ เนื่องจากผู้ปกครองนำกลับบ้านทำให้เสียเวลาและสิ้นเปลืองวัสดุ

วัตถุประสงค์:

เพื่อให้เด็กที่มารับวัคซีนทุกคนได้รับการประคบเย็นทันทีหลังจากรับวัคซีน เพื่อบรรเทาอาการปวด บวม และเป็นการนำเอาวัสดุที่ไม่ใช้แล้วมาทำให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม

ขั้นตอนการดำเนินงาน

- 1.ประชุมทีมเพื่อแก้ปัญหาถุงแฉะแตก มีผู้เสนอขวดแก้วเล็กๆและขวดพลาสติก พิจารณาแล้ว
จึงใช้ขวดพลาสติก
- 2.นำเจลที่ได้จากห้องยาใส่ขวดพลาสติก ขนาด 60 มิลลิตร แต่เนื่องจากเจลค่อนข้างแข็ง ทำให้
เทเจลใส่ขวดได้ยาก จึงได้นำน้ำมาผสมให้เหลวขึ้นเล็กน้อย เพื่ออำนวยความสะดวกขวด แต่ยังคงรักษา
คุณสมบัติเดิมไว้ คือรักษาได้นาน และละลายไม่เปื่อยเหมือนน้ำ
- 3.เทเจลใส่ขวด และแช่ตู้เย็นช่องแข็ง เพื่อนำไปใช้ประคบความเย็นให้เด็กหลังฉีดวัคซีน แต่ก็
พบว่าขวดปองและผิดรูป การใช้งานยังไม่ค่อยดี เนื่องจากบรรจุเจลมากเกินไป เมื่อขยายตัวจึงดันขวด
ขยายออกมา
- 4.บรรจุเจลผสมน้ำใส่ขวดประมาณคอขวด แล้วเข้าช่องแช่แข็ง นำมาใช้กับเด็กพบว่าเจล
ขยายตัวระดับปากขวดพอดี ขวดไม่เบี้ยวเสียรูป และใช้คู่กับถุงผ้าที่เย็บไว้ใส่ขวดได้พอดี ซึ่งถุงนี้เย็บ 2 ชั้น
ทำให้ไม่เปื่อยขึ้นนอก

ผลจากการใช้ก้อนประคบเย็นจยังยืน

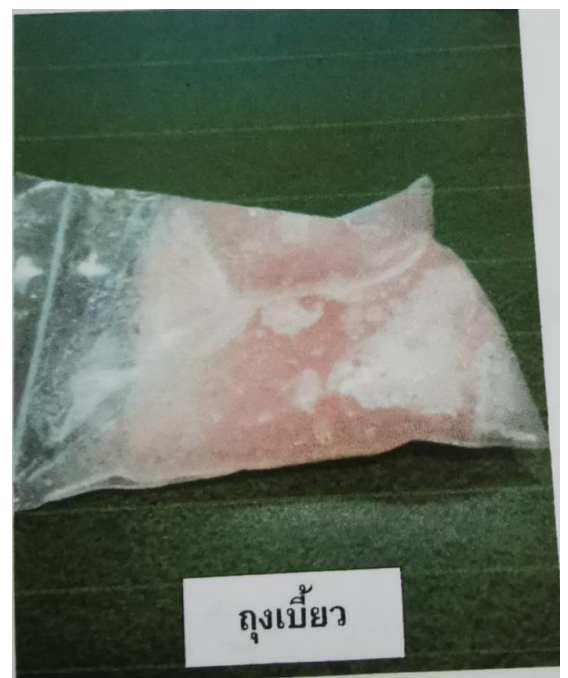
- 1.ผู้รับบริการพึงพอใจร้อยละ 99 เนื่องจากใช้ง่าย ไม่เปื่อยแฉะ สบายงาม ไม่แตกเปราะเปื้อน
ไม่ต้องกลัวอันตรายว่าเด็กจะนำเจลเข้าปาก
- 2.ประหยัดเวลาที่ต้องผลิตเจลแบบถุงสัปดาห์ละ 30-40 นาที ($30 \times 52 / 60$) หรือประมาณ 26 ชั่วโมง/ปี
ขณะที่แบบขวดใช้เวลา 15-20 นาที ($15 \times 6 / 60$) หรือเพียง 1 ชั่วโมง 30 นาที
- 3.ไม่สิ้นเปลืองภาชนะที่บรรจุ เนื่องจากเริ่มทดลองใช้ ตั้งแต่ มกราคม 2561 จนถึง มีนาคม 2561
ยังไม่พบว่ามีขวดใดชำรุดหรือแตกเสียหาย
- 4.ด้านค่าใช้จ่าย ค่าถุงซิปล็อก คิดทั้งปี ($20 \text{ ใบ} \times 52 \text{ สัปดาห์} \times 0.2 \text{ บาท} = 208 \text{ บาท}$) ประมาณ 208 บาท
สำหรับขวดพลาสติกถ้าคิดเป็นมูลค่า ที่เปลี่ยนทุก 3 เดือน คือ 204 บาท ถือว่าราคาใกล้เคียงกันมาก
(แต่ขวดพลาสติกนี้เป็นขวดที่ฝ่ายเภสัชกรรมไม่ได้ใช้แล้ว)

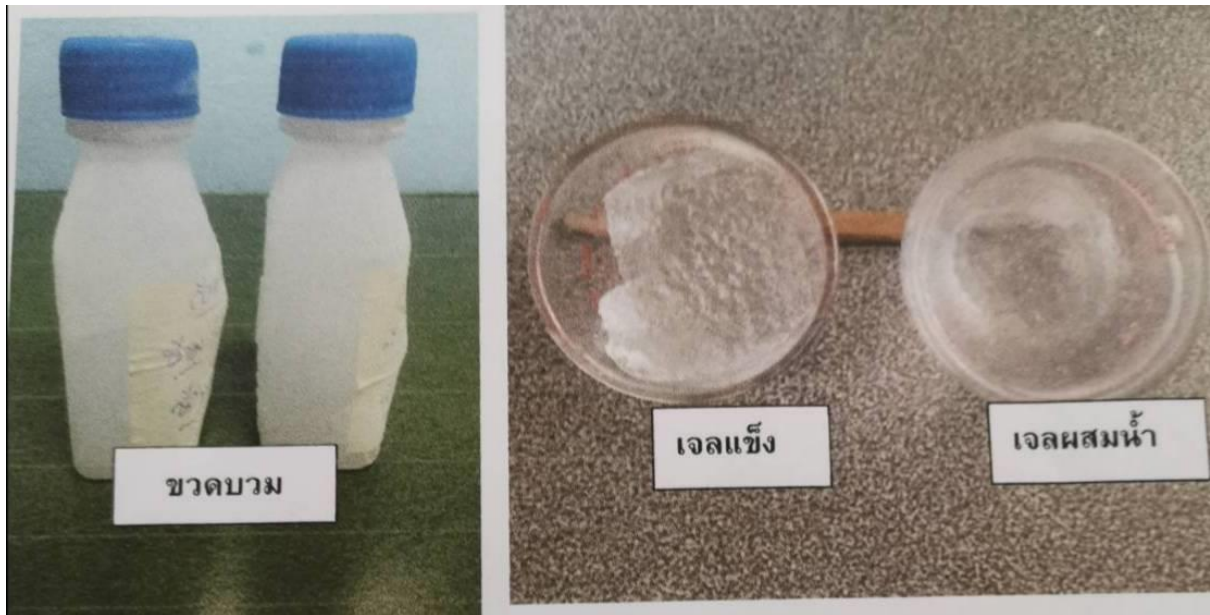
ประโยชน์ที่ได้รับ

- 1.บรรเทาอาการปวด บวม แดง ร้อน บริเวณที่ฉีดวัคซีน
- 2.คลายความวิตกกังวลของพ่อแม่ว่าลูกจะไม่ปวด บวม ได้จากผู้ปกครองทุกคนจะเรียกหา ก่อนประคบเย็นจ้ะยังเย็น หลังฉีดวัคซีน
- 3.นำวัสดุที่ไม่ใช้แล้วมาทำให้เกิดประโยชน์ เป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายแต่ให้ผลดี

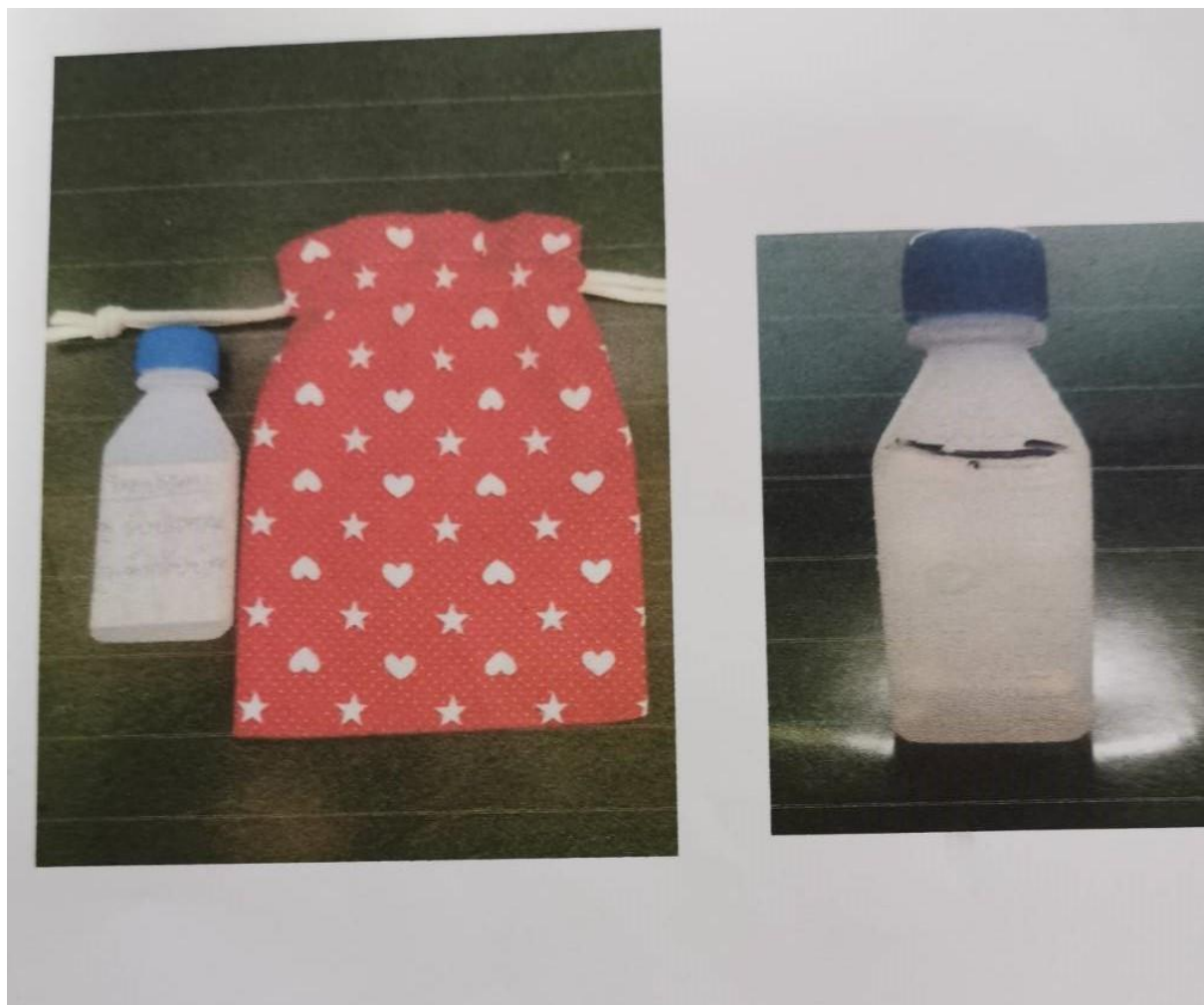
แผนพัฒนาต่อยอด : สามารถพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้ดูสวยงาม และใช้งานได้สะดวกมากขึ้น พร้อมกับสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการรักษาโรคอื่น ๆ ได้ เช่น เช่น การประคบเย็นเพื่อบรรเทาอาการปวดบวม หลังถอนฟัน หรือประคบแผลที่เกิดจากการฟกช้ำ

ปัญหาที่พบ

ขวดประคบเย็นจางยังยี่นที่พร้อมใช้

เอกสารอ้างอิง

ประคบเย็นอย่างไรให้ถูกต้องและปลอดภัย สืบค้นเมื่อวันที่15เมษายน2561จาก<https://www.pobad.com>

สถาบันวัคซีนแห่งชาติ สังเกตอาการหลังได้รับวัคซีน สืบค้นเมื่อวันที่15เมษายน2561 จาก
<https://www.guruvaccine.com>